

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Éves előfizetés...	15 kor.
Havonta...	5 "
Éves előfizetés...	20 kor.
Havonta...	5 "
Éves előfizetés...	24 kor.
Havonta...	5 "

TISZANTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Kiadás minden nap a helyi és
külső hírek kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag a közérdekű
hírek megírására nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyékban: Árk. & Alker.

NAGYVÁRAD, aug. 11.

Szobor.

I.

A dikciók végén mindig ott ragyog a jókívánság »az emberi kor legvégső határáig« s a kiválóbb emberek élte végén ott kísért a szobor.

Mindkettőnek egyforma magaslatos értéke van. Az egyik jó közhely valami csattanós eszme helyett, a másik jó kibuvó a kegyelet lerovására — egyszer s mindenkorra.

A dikció után következik az éljen, a szobor település után a bankett és ezután egyik esetben sem következik semmi, legfeljebb a járó-kelők szellemessége, hogyan ül Deák vagy Arany, mit csinál Széchenyi stb.

A megszübrozott nagyságok pedig rendszeren jeltelen sirokbán, vagy sablonos fejűk alatt alusznak csendesen.

Pantheont a nagyoknak. Ez a méltó ünneplés. Pantheont, de nem úgy, hogy muzeumi tárgy gyanánt összehordjuk teteiket, kiragadjuk családjuk köréből, hogy ne nyughassék szerettei mellett, mert szerencsétlenségére egy fejjel kinőtt közülünk, ne pihenhessen szeretett, megszokott kis birtokán vagy lakó helyén, mert muzeumot akarunk, nem ilyen Pantheont, hanem olyat értek, mely egyedül kegyelet és méltó a házához és nagyságaihoz, olyat, mint a németeknek van. Pantheont szobrokból.

Németből mintázzuk mi az adótól kezdve a törvényhozásig egész közéletünket s e törvények, hiába nincsenek ránk szabva. Hol szorítanak, hol bőveket, miért ne látnók meg azt, a mi igazán szép és helyes, a kegyelet nagyarányu lerovását?

Egy magyar Walhallára gondolok.

A nagyok holtteste nyugodjanak szanaszét a hazában, mint a fa gyökerei és drága gyökérhajtásként nőjön a kegyelet és utánpótlás sarja minden fele, a fa virága azonban legyen egy helyen, minden nagy magyar szobra egy csarnokban.

A művészet, a történelem s a kegyelet közös temploma lenne e hely.

Utcáinkon ma utcai erkölcsök vannak. A szobrok rándévu helyekké devalválódnak s a mi a kegyelet érzés felkeltését illeti, az utcán meglehetősen mindegy, hogy a nagy Kristóf áll-e ott vagy az Arany-szobor.

Templomi érzéssel kell a nagyok képét nézni, templomba való azok.

A katolicizmus ősidőktől fogva megörökíti nagyjainak képeit s úgy teszi be templomaiba, hogy állomásaik legyenek az Istenhez emelkedő lélek számára. Ihlesse meg a lelket a tökéletesség magasabb és magasabb képe, míg végre magához az abszolút Tökéltséghez jut gondolatával.

Igy legyen hazafias érzésünkkel is. Vigyenek végig lélekben a nagy multon a jelenig, hogy szent lelkesedés gyuladjon bennünk a jövőért.

Micsoda illusztrált történelem a Walhalla ott a duna melletti kis faluban.

Mennyien zárandokolnak Donausfaffenbe a német dicsőségcsarnokhoz?

Régi dicsőségünk hol késel az éjji homályban.

Ha a magyar vidék, vagy a külvilág Budapestre megy, ugyan hol leli meg a magyar történelem dicsőségét?

Fel kell építeni ezt a csarnokot, kell mert a multat, ami volt, nagyon is kezdjük feledni.

Addig pedig ne egy új rossz szobor legyen lelkesedésünk tárgya, hanem igenis, kimondom, inkább nagyjaink sirjára gondoljunk.

Kolozsvárt nagy akciózt indítottak a Kossuth-mauzoleum ellen s a Kossuth-szobor mellett.

Hát aki tud gyönyörködni a kerepesi-uti temető legkopárabb sirjában, melyben a nagy fénnel haza hozott Kossuth pihen, az beszéljen így.

Az igazság pedig az, hogy ha messze földről haza hoztuk az egyik nagy nevű férfit, legyen sirja nevéhez méltó.

A sok kisebb nagyobb szobor alapokat pedig hamar felgyűjthetnők az országgyűlés némi hozzájárulásával annyi összegre, hogy kitellenék egy magyar dicsőség csarnok.

Irodalmi kör szagu vagy pártpolitikai színű ünnepeket rendezünk manapság, hová mások a félreértés kikerülése végett mennek el.

Nem ez kell nekünk, nem elég ennyi.

Igazi nagy hazafias ünnep kell, az egész mult ünnepe, azé ami „volt“ mely mindenünk melyre ha nem adunk mi se,

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

Székely rege Petőfiről.

Egyszer egy sötét zivataros éjszakán vendége érkezett az öreg molnárnak ott lenn a »Székelykő« aljában. Kopogtattak az ajtón, de ő nem adott választ. Kopogtattak másodszor is, de ő megint nem adott választ. Harmadszor is kopogtattak az ajtón és valaki bekiáltott hozzá:

— Nyisson ajtót édesapám!

Az öreg molnár csak hallgatódzott előbb, mert nagyon félt a rabló oláhoktól, kik elpusztítottak volt Enyeden és Abrudbányán még a kis gyermekeket is.

— Nyisson ajtót édesapám! — szolt hangosabban másodszor.

De az öreg molnár még akkor is félt beengedni. Hanem közelébb húzódott az ajtóhoz, hogy hangját megismerje bizonyosan.

— Nyisson ajtót édesapám, én vagyok a fia, Manasse! egy haldokló honvéd tisztet hoztam!

Az öreg molnár többé nem kételkedett. Mert tudta, hogy olyan jólelkű, aki sebesültet hoz, az csak a fia lehet. Meggyújtotta a fagygyertyát. Azután kinyitotta az ajtót, hogy világítsa az udvarra.

Ott állott a fia honvéd ruhában, fölfegyverkezve és a felhőszakadástól csuromvíz vala, de azért el nem engedte a ló kantár szarát,

melynek hátán köpenyével letakarva egy ember feküdt.

— Segítsen levenni édesapám. Azt hiszem, már meg van halva. Segesvárról hozom. Elveszett minden . . . A muszka győzött! . . .

Az öreg molnár csendesen mormogta imáját, mialatt feloldozta a honvédtiszt kötelékeit. Oda kellett kötözni a paripa hátára, hogy le ne forduljon a nyeregből. Az oldalán vérfoltok látszottak. Meg volt sebesülve, s a vére már folydogált csendesen. Az öreg molnár legelőbb a sebesült tiszt szívéhez tartotta a fülét. Majd leemelték a paripáról.

Még élt.

Ketten fogták, mert a paripa, mintha tudta volna, meg sem mozdult az alatt. Nem jajgatott, nem sziszegett a sebesült, csak arcza volt oly nagyon halovány. Hosszu hajú ráborult a sápadt arcra, s az öreg molnár minduntalan hátra simította.

Bevitték a malombázba.

A fagygyertya az alatt a küszöbről terjesztette kisérteties, sárga világát a munkásokra, kívül pedig pokoli sötétség fűkölt az udvarra, hogy megborzongott tőle a ki látta.

Busan nyertett a paripa, mintha csak gazdájától akarna búcsút venni s odafordította okos szemait a sebesült tiszt felé s mikor már bevitték, még azután is mindig az ajtóra nézett és nyertett. Talán azt akarta megtudni, hogy él-e, vagy meghalt.

A sebesült tiszt nem válaszolt. Nemcsak

ajkai, de szempillái sem mozogtak. Ugy nézett ki, mint egy halott.

Gyoran lehúztak róla mindenféle ruházatot. Nem kell tisztiruha a haldoklóknak. Majd a gyógyításhoz láttak serényen.

Oreg volt a molnár és sok jó tapasztalattal bírt. Mint öreg, magános embernek, ki messze lakott a falutól, be volt rendezve a kamrája nemcsak ételneműekkel, hanem gyógyító hatású jó fűvekkel, virágokkal.

Manassét elküldte az öreg a paripa ellátásához, hogy ne éhezzen szegény állat.

Aztán hogy visszatért, megmosták a sebesültet tiszta, hidegvízzel. Bekötötték az öreg molnár a sebeket s lefektették egy fehér lepedővel betárolt ágyra.

Es a vén molnár nem kérdezte, hogy kicsoda? csak ápolta, kötözte a sebeit, borogatta a lázas beteget és virrasztott mellette hosszú éjszakákon. Manassé a fia rövid ideig maradt otthon. Nehogy megtudják a faluban az érkezését, — még azon az éjjelen elhagyta a malombázba. Megtisztította a sebesült tiszt ruháit. Magára vette és visszasietett a táborba az éj sötét homálya védelme alatt s a paripának nem sok ideje volt pihenni, mert azon nyargalt el Segesvár irányába. Az öreg Molnár csak három hét múlva hallotta meg az első szót a beteg ajkáról. Azt kérdezte, hogy hol vagyon? Elmondotta erre az öreg molnár az esetet. Azt is, hogy a fia nem jött vissza azóta, pedig a harc lezajlott, mert három hét mult el a látogatás óta.

akkor csakhamar el visz bennünket a ... jövő.

Nem elég egy-egy szobor, egy-egy ünnepély!

Nagyjaink emlékének nincs hajléka, hová lelkünket lehajtsuk!

P—y.

A francia kulturharcz.

A franciaországi események eléggé bizonyítják, hogy mily nagy fába vágta fejszéjét a Combes-kormány, midőn a kongregációs rendelet végrehajtását elhatározta. Az ellentét-lás különösen a vidéken még mindig nagymérvű és a közigazgatási hatóságoknak igen sok esetben fegyveres erőket igénybe venniök a rendelet végrehajtásánál. A hatóságok pecsétjeit igen sok helyen letépték és a bíróságok már megkezdtek az eljárást a törvénysértők ellen, ami újabb tüntetésekre fog alkalmat adni. Tegnap pedig komolyabb incidens történt. Egy alvezredes vonakodott engedelmessé válni felebbvalójának, aki őt egy csapattal kiküldte, hogy segédkezze a polgári hatóságoknak a kongregációs iskolák bezárásában. Azt mondta, hogy vallásos érzelmei tiltják neki, hogy engedelmessé válna. Az alezredest azo nál várfogságra vetették és megindították ellene az eljárást. Ez is mutatja, hogy mily nehéz munkája van a francia kormánynak.

Koronázás után.

Az angol király a koronázási fáradságokat, amint a legutóbbi bulletin mondja, jól állotta ki. Egészsége különben teljesen helyreállott és több bullettint nem adnak ki. Edvárd király tehát a hatalmas angol birodalom megkoronázott királya, aki most békében szentelheti erejét nagy birodalma boldogítására. A délafrikai háború valamint a koronázás a brit imperiálizmust telőpontjára fokozták. Most, hogy a béke is helyreállott, az angol birodalom kifelé hatalmasabb, mint valaha. A jelenlegi kormánynak azonban sok dolga van a belpolitikai helyzettel, mely nem a legjobb. A nép egyes rétegeiben nagy az engedetlenség az új iskolai törvény miatt, mely az ifjúság oktatását teljesen a papságnak szol-

A beteg tiszt szomorúan hallgatta, de nem hitte, hogy három hétig nem tudott a világról. Megitta a meleg tejet és mikor párnáiról föl akart emelkedni, újra visszaesett. Nem bírta a gyöngeség miatt a fejét sem. Könnyes szemekkel ismét elaludt, de másik három hónapig tartott a második álma. Az alatt minden nap meleg tejet öntött a szájába az öreg molnár. Ilyen csodás elgyöngülést okoz a sok vérvesztés.

Mikor fölébredt a második hosszú álmából, akkor az öreg molnár már úgy siratta a fiát, mint halottat. Halálhírére hozták a csataéréről. Enni és inni kért a beteg. Azután az öreg molnárt vigasztalta, hogy ne busuljon, mert itt van ő. Fogadja fel Manassé helyett fiának! Nevezze őt Manassénak. Az öreg megkérdezte a beteg tiszt nevét, az igazi nevét, de nem emlékezett vissza. Még csak arra sem, hogy honvédtiszt volt. Hiába mondogatta az öreg, hogy nagyragu tiszt volt, mikor ide került. Az ifjú éppen semmire sem emlékezett. A ruháit nem mutathatta elő, mert azokat Manassé fölvette, a lovára fölült s úgy nyargalt vissza Segesvár felé.

Azután eltévedt. Sötét volt s az előre nyomuló muszkák leszúrták Segesváron túl. Ugy temették el tiszti ruhában másnap délelőtt, s többen fölismerték a ruháról, meg a papírról Petőfi Sándort, aki valójában az öreg molnár fia volt, Manassé. Őt temették el másnap délelőtt a muszkák, de még élt, mikor a meszes gödörbe dobták.

Az igazi Petőfi Sándor a jó Isten

gáltatja ki. Ezen konzervatív törvényjavaslat ellen a liberális-párt teljes erejével küzd. Már hónapok óta tárgyalják a parlamentben és most sem fejezték be, úgy hogy a téli ülészekben majd csak ismét ezzel a javaslat-tal kell foglalkozni.

Az angol koronázás.

1 — aug. 9.

Minden várakozást meghaladt a fény, a pompa, mely a Themse partra gyűlt milliókat kápráztatta, noha az első terveknek sokkal egyszerűbb szertartások között tették Edvárd fejére a Stuartok koronáját.

Az előző borongós napok után ma reggel sziporkázva ragyogott a napsugár az ünnepi díszbe öltözött London fölött, hol már az éjji órákban az utcán tolongott a nép, hogy a jobb helyeket eleve lefoglalhassák.

Reggel hét órakor indultak az első udvari fogatok a Westminsteri apátságba, melynek templomát félkörű amphiteatrummá alakították s a padokat fehér draperiákkal borították.

A templom ülőhelyeit a peerek, a főrangú katonák, indiai fejedelmek és ezek nejei foglalták el.

Mesés kincs tündökölt ma e templom falai között, egyrészt a koronázási jelvények, másrészt a peerek, s kiváltképp az indiai fejedelmek pazar ékszereiben.

Féltezenként órákig tartott a menet a királyi párral a Westminster-apátságba. Midőn a királyné a templomba lépett, a westminsteri tanulók evvel a kiáltással fogadták:

— Vivat regina Alexandra!

A királyné, kinek uszályát nyolcz apród vitte, azonnal trónszékéhez ment. Kevéssel ezután a zenekar jelezte a király megérkezését. Az egész gyülekezet felállott és azt kiáltotta:

— Vivat rex Eduardus!

A király után a nemesek jöttek a királyi jelvényekkel és számos előkelő méltóság.

A király a trón előterében számára rendelt székhez ment, meghajolt a királyné előtt és letérdelt imádkozni.

csendesesen hosszú idők után meggyógyította. Nap-nap után javult állapota egy keveset, de oly keveset, hogy tíz esztendő múlva kapta vissza emlékező tehetségét. Mikor hallotta, hogy őt Segesvárnál elesettnek tartják az emberek, hát nem szólott semmit. Nem mondotta, hogy ő az igazi Petőfi Sándor, attól félve, hogyha megtudják életben lételet akkor menekülnie kell az édes hazájából, hol akkor üldöztek mindent, ami magyar, minden hazafit, ki a szabadságharcban részt vett. Inkább elhallgatta, csak ne kelljen drága házát kerülnie távolról.

Igy vétült meg az őz molnár mellett s nagyon sokszor meséltette el magának a sötét zivataros éjszaka eseményeit, mikor Manassé az ő tiszti ruhájában elhagyta az apja házát és többé nem tért vissza, mert a muszkák örök megölték.

Egy száz ember hozta meg a hirt temetéséről, kit megbízott az öreg ntel Manassé, mert az a száz ember hordotta a gödörbe a meszt, — nyugágyának és szemfedőnek... Az a száz ember mondotta el azt is, hogy még élt, mikor a gödörbe dobták, de aztán belefűlledt... S az öreg molnár megsimítja mindig hófehér haját, megtörli könnyes szemét és megöleli az ő betegét, a fogadott fiát.

Később eltűnt az öreg molnár fogadott fia. Ugy eltűnt a vidékről, hogy soha többé hírét sem hallották, s csak aztán jöttek rá, hogy az nem lehetett más, mint Petőfi Sándor, a magyarok legnagyobb dalköltője.

Ezután harsonák hangjai közt megkezdődött a rekogniczió szertartása, mely ismételt viharos üdvözlések közt ment végbe. Ezután a kommunió következett. A király állva hallgatta meg az evangélium felolvasását és szilárd, erős hangon válaszolt a hozzá intézett kérdésekre. Ezután következett az ünnepies eskü aláírása.

A canterbury érseknek jutott a diszes tisztség, hogy a szent koronát Edvárd király fejére helyezze. Az ősz érsek lassan, nagyon megindultan fölemelkedett, kezében a királyi koronával. A meghatottság annyira erőt vett rajta, hogy e fontos pillanatban csaknem elájult. Kénytelen volt egy pillanatra elhagyni a helyét, a yorki érsekre és két püspökre támaszkodva. De csakhamar magához tért és minden további incidens nélkül befejezhette a szertartást.

Az érsek azután bemutatta hódolatát az imént felkent királynak. Letérdelt, de nem birt magától felkelni, úgy hogy a királynak kellett őt felsegítenie.

Canterbury érsekének hódolása után a walesi herceg letette a király kezébe a hódoló esküt és kezét csókolt neki, mire a király megölelte fiát. Ezután a norfolki herceg és a nemesség egyes rangosztályainak többi képviselői esküdtek hűséget a királynak.

A koronázás pillanatában újra megdördültek a Hyde-park és a Tower ágyai, hirdetvén Londonnak, hogy VII. Edvárd király koronázása megtörtént. Negyedórával később megkoronázták a királynét. A szertartás befejezése után az egész gyülekezet felállott és ebbe a kiáltásba tört ki:

— God save the King and the Queen!

Az ünnepség egy óra után véget ért.

A koronázási szertartás befejezése után kissé permetezett az eső, de néhány percz múlva elállt. A királyi pár kevéssel 2 óra után hagyta el az apátságot a néptömeg lelkesült ovációi közt. Az örömteljes izgatottság, mely már kora reggel óta uralkodott az utcákon, a nap későbbi óráiban sem szűnt meg. Mindenütt szóltak a harangok. Az utcákon várakozáson felül nagy volt a tömeg. Két helyen áttörték a csapatok által alkotott sorfalat, de a csapatoknak sikerült csakhamar ismét helyreállítani zárt soraikat. A közönség ovációi a Buckingham-palota előtt a felségek visszatérése után oly viharosak voltak, hogy a király és a királyné kénytelen volt megjelenni az erkélyen. Midőn a tömeg meglátta a királyt, aki a diszöltönyt és a koronát viselte, lelkesült ovációkban tört ki, melyek még fokozódtak, midőn a királyné melléje lépett.

Irányadó helyről jelentik: A király kitűnően állotta ki az ünnepség fáradságait a nélkül, hogy laakadtságot mutatott volna. A király jó szíven volt: állapota kitűnő.

Kopenhágától Krisztániáig.

(Utí rajz.)

Irta: Báthori Ferencz.

Még ugy szólnán zugott a fülem azon hatalmas taps vihartól, mely a kopenhágai »Tivol«-ban Liszt Ferencz egyik Préludiumának elhangzása után az óriási tömeg megrendítette, mikor a Dán fővárostól 3 napi időzés után búcsút kellett vennem.

A »Nordbanegaard«-on már fel s alá jár az óriási tömeg amelyből csakhamar kibontakozik egy csoport fehér sapkás fiatal ifjú és férfi s pár percz múlva hatalmas énekharangja úté meg fületem. Eszaki szokás, amely ismétlődik minden olyan állomáson, ahol a vonat legalább 10 perczig áll, vagy ahol az

ifjak valamelyike búcsút vesz a többiektől. Mivel az énekkar tagjai állomásról állomásra kevesebben maradnak, tehát nagyon természetes, hogy az énekkar hangja is mindig gyöngébb lesz. A hűség kedvéért szerettem volna itt felemlíteni azt is, hogy vajjon, aki utoljára marad, az is énekel-e? Azonban ezt nem volt alkalmam megfigyelni.

Alig hangzott el az állomásos a dán ifjak hazafias dala, méltóságosan kezdett döcözni vonatunk Helsingör felé. Bemegyek én is a kupéba, s a füst tömegben egy vakító vörös kabátú urat pillantok meg, aki kurtaszaru pipájából akkora füstöt eregetett, hogy a Vezuvnak is becsületesre vált volna. Diszes uniformisa után ítélve valami dán tábornoknak néztem. Mivel uti társam csak dán nyelven beszélt, elő kellett vennem svéd tudományomat, hogy a két nyelv közötti nagy hasonlóság folytán egymást úgy a hogy megérthessük. Utitársam legott kijelenté, hogy először olasznak nézett. »Sajátságos dolog«, mondám neki. »Párisban mindig portugálnak tartottak, Dániában pedig olasznak néztek!«

Másfél óra elmúlt, s a kalauz Helsingör-t kiált. Utitársamtól búcsút véve, azt is megtudom, hogy a vélt tábornok néhány napra szabadságotl dán királyi levélhordó, aki egyik közeli rokona látogatására a távoli Jütlandba utazik.

A jütlandtól elválva, gyorsan összeszedem czók mókomat, hogy azt magammal együtt a Sun tengerszoroson Svédországba átszállíttassam. A két ország közötti távolság különben itt oly csekély, hogy egy jobb tüdővel bíró dán matróz minden reggel átkialthatja svéd kollégájának a »God Morgen«-t.

Helsingborgba érve, Svédország földjére léptem. Utitársaim, akiket már úgy látszik, nem érdekelt a vidék szépsége, behuzódtak kupéjukba, s így csupán egy német utazóval ismerkedhettem meg, aki francia divatárut Svédországban kínálgatta. Azon kérdésemre, hogy nem jön-e Norvégiába is, azt felelte, hogy az egész Norvégiában Krisztiania az egyetlen város, ahol talán üzletet köthetne, mert a többi norvég városokban a nők nem bolondulnak a divat után.

Miután Götteborgban német utitársam is elhagyott, egyedül szemlélttem Svédországnak erdőiben gazdag vidékeit, s a Skagerrak szoroson itt-ott fel-felbukkanó fjordokat. Szemléldésemben csak néha-néha zavart meg egy kissé a vasúti kalauz, aki a kocsiiban végig menve, az utasoknak udvariasan értésükre adta az állomások nevét s az esetleges restaurációkat.

Fredrikstad-ban, Norvégia határállomásán vagyunk, ahol az utasoknak podgyászai megvizsgálattása végett ki kell szállniok. Azonban ne gondolja az olvasó, hogy a Norvég határon is oly mord kinézésű embereket talál, s hogy itt is annyira agyonzaklatják az utast, a mint ezt a keleti államokban szokták. A legtöbbször nem is vizsgálják a podgyászt, mert a norvégiai becsületes vámellenőr megelégszik, ha az utas megmondja, hogy mi van podgyászában.

A podgyászvizsgálás után csak úgy tódul az utas az étterembe, hogy a még hátralevő néhány perc alatt meg is vacsorázzék. Azonban tévedne, aki azt gondolná, hogy talán a norvégiai állomások éttermei is olyanok, mint a mi vasúti vendéglőink. Bemegy kedves olvasó, akarom mondani, megéhezett utazó, egy virágokkal s más disznóvénnyel gazdagon díszített tágas terembe, — ahol nem szalad eléd 5—6 pincér, mert a pincérnek a norvégiai állomások éttermeiben színét sem látod, — bemegy s a virágokkal díszített asztalokon a különböző hideg és meleg ételeknek egész seregét találod, amelyeket, ha mind felakarnám sorolni, holmi kisebb zsebszótár kitelnék belőlük. Aztán hozzá fogsz az ebédhez, de nem ülsz le, hanem norvég szokás szerint a tányérodon felhalmozott ételeket állva fogyasztod el, amihez természetesen nem kis gyakorlat kell s hozzá nem szokott ember igen könnyen neveltségessé válhatik.

Miután így mindenjelenőrzés nélkül azt s annyit ettél, a mi s a mennyi csak jól esett, az étteremben ugyiszólván disznek ülő norvég leányok valamelyikének, — akiknek rózsapiros arcuktól az előtűk levő virágok féltékenységekben már hervadni kezdenek, — az ételekben elkövetett ezen óriási pusztításért lefized az 1 norvég koronát.

Még pár perc s miután a már végvonaglásban szenvedő énekkar elénekel egy norvég nemzeti dalt, vonatunk Norvégia bércei közt halad előre. Epen esti 11 óra, nálunk már ilyenkor az éjötét lepellel borítja be a nagy természetet s az emberek nagy része a boldogok álmát aluszsza, itt azonban a nap utolsó sugarai, — a melyek pár percczel előbb még vidáman fürödtek a tenger sima tükrében, — csak most kezdik megaranyozni a magas fák sudarait. Már 12 óra is elmúlt, de a megérkező vonathoz még seregestül tödülnek ki a norvég városok és falvak lakói. Ha valami sajátságos álom nem venne erőtt az utason s ha valami szokatlan hideg nem késztetné, hogy fülkéjébe menjen, azt hinné, hogy fényes nappal van. Sorra járom én is az egyes fülkéket, de mindenikben jámbor utitársaim már régen alusznak a boldogok álmait. Ekkor a kalauzhoz fordultam, de aki miután látta, hogy utitársaim mélyen alusznak, nem akarta őket álmaikban megzavarni. Nem tesz semmit, gondoltam magamban, — ha nincs számomra hely a fülkében, künn maradok s tovább gyönyörködöm a természet csoda szépségében.

Beletekintek tehát újból a nagy természetbe, s elmerengve bámulom annak szépségeit. Jobbról rengeteg erdők, amelyeknek nyílásain itt-ott pislogó pás tortúzek tűnedeznek elő, — amelyeket nem a sötétség, hanem a hideg miatt gyújtott Norvégia jámbor pásztornépe; balról a Skagerrak tengeréből kopár fjordjai s a végtelen tenger sima tükre kötik le figyelmemet. Eppen 1 óra, a kenderőket lobogtató ifjak zajára, — akik most térnek haza a kirándulásból, — ismét jobbra tekintek s az erdő egyik nyílásán megpillantom a nap első sugarait. Önkénytelenül is eszembe jutottak a költő eme szavai:

»Oh természet, oh dicső természet,
»Mely nyelv merne versenyezni veled!«

Tehát a nap, amelynek végső sugarait csak az imént láttam nyugoton eltűnni, ismét megjelent keleten s valami leirhatatlan varázs színnel borította be az egész természetet.

Reggel 5 óra, a krisztianiai fjordok mindig nagyobb és nagyobb számmal tűnnek fel előttem, míg végre vonatunk, — egy hosszú erdőből kibontakozva — Krisztiania állomására jut. Legott belevágom magamat egy kocsiba, amely a Hotel Scandivania-ig meg sem állott. A Hotel Scandinavia összes személyzete már talpon van, s norvég nyelven »God Morgen«-nel fogad, mire én, hogy az ut fáradalmait kissé kipihenjem, »jóéjszakát« kívántam.

Gyilkosság a Grósz-bodega előtt.

Tegnap délelőtt 9 órakor gyilkosság történt a Kossuth-utcai Grósz-bodega előtt, mely a heti vásárra siető emberek, békés polgárok sorai között mély megdöbbenést és szánalmat keltett.

Kora reggel Becse Sándor és Filák András napszámosok együtt mentek be a bodegába, a munka előtt egy kis szíverősítőnek bekebelezése céljából s alig rövid negyed óra után már halálosan sebezve szállították Filákot a rendőrségre. Becsét meg összevasalva a dutyiba.

Jó barátok voltak s megérték békésen mindaddig, míg az alkohol testet és szellemet rontó hatása nem kezdett uralkodni akarat erejükön. Ekkor Becse tört, zuzott s nem egyszer verte véresre legjobb barátját is.

Tegnap reggel is így történt. Becse, ki különben az egész éjszakát átdorbézolta, kötekedni kezdett Filákkal, kit a bodegai személyzet rövidesen az utcára tessékelt, így óhajtván elejét venni a verekedésnek.

Becse azonban nem elégedett meg a dolognak ily rövid elintézésével s tarisnyájából konyha kést ragadva ki, markolatig döfte Filák hátába. A szerencsétlen ember menten össze-

esett s a rendőrségről, hol az első orvosi segélyben részesült, a biharmegyei közkórházba szállítottott, hol fél órai kínlás után meghalt.

A tüstént letartóztatott gyilkost még a déltán folyamán a kir. ügyészség börtönébe kísérték.

E vakmerő gyilkosság már rövid idő alatt harmadik városunkban s mindannyi korcsmai összeszólalkozás, az alkohol mértéktelen élvezetének volt a kifolyása.

Az ember életének ily bizonytalanságban léte s az esetek gyakorisága önkéntelenül e baj közvetlen okának keresésére késztí az embert. S bizony, sajnos nem is nagyon kell megérőltetni a phantáziát s már is meg van oldva a gordiusi csomó; hiszen minden utca sarkon ott diszeleg éjjel úgy mint nappal az erkölcsi posvány előidézője: a **korcsma!**

Számtalan korcsma — pardon — bodega ajtaja sohasem záródik be s éjjel-nappal csalogatja a nyitott ajtón kihallatszó tivornya a gyenge akaraterejűeket, hogy kecskelábu asztalára felrakott alkoholával elvéve a munkás ember esztét, ki fosztva beti keresményéből, kidobja az utca porába eszméletlenül a járókelők megbotránkozására.

Tarthatatlan már ez az állapot. Irtóatosan nagy romboló ereje; mindannyian érezzük napról-napra, mert nem vagyunk a csapat részeg embertől az utcán, sőt még békés otthonunkban sem kellő biztonságban.

E tarthatatlan helyzet közepette felhívjuk a rendőrfőkapitány figyelmét, hogy veszen véget ezen ázsiai állapotoknak. A mint erélyesen megrendszabályozta a kávéházakat, szabályozza meg s ne engedje éjjeli 10—12 óránál tovább nyitva, az erkölcsi posvány, sülyedés istápolóját, a minden bűn eredendő okát, a korcsmát s evvel egyenlő nivón álló bodegát. Mert bizony nagyon elég, ha nappal ontják a piszkot és bűnt a polgárság közzé s nem igyekszünk végtelen türelmünkkel a megmaradt erkölcsöket is befeketíteni ez éjjeli tivornya helyekkel.

Reméljük, hogy nem tér könnyen napi-rendre és sommásan szokott erélylyel intézkedni fog.

UJDONSÁGOK.

Kossuth Lajos születésnapja.

A nagyvárad függetlenségi 48-as párt, — mint irtuk — mozgalmat indított, hogy Kossuth Lajos 100-ik születése napját Nagyvárad városa is méltóképpen megünnepelje. A programmba felvették azt is, hogy a város törvényhatósága diszközgyűlést tartson.

Szokoly Tamás és még három városatya tegnap már írásban beterjesztették indítványukat a városi törvényhatósági bizottsághoz. A tanács mint állandó választmány ma kedden veszi tárgyalás alá az indítványt, mivel a csütörtöki városi közgyűlés már határozni fog felette.

A törvényhatósághoz beterjesztett indítvány a következő:

Tekintetes Törvényhatóság!

1902. szeptember 19-ikén lesz századik évfordulója Kossuth Lajos születésnapjának

Nemzeti ünneppel szenteli meg e napot az egész magyar nemzet kegyelme s eleagedhetlen szükségét érzi Nagyvárad kö-

zónsége is annak, hogy e nagy napon ünnepeljen — indítványozzuk azért, hogy

mondja ki Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága, hogy 1902. szeptember 19-ikét megünnepelje az ünnepség programjának megállapítására a polgármester elnöklése alatt bizottságot küld ki.

Tisztelettel kérjük indítványunk elfogadását.

Nagyvárad, 1902. aug. 10.

Beczkay Lajos, Szokoly Tamás,
Halász Lajos.

Az indítványt már ma tárgyalás alá veszi a városi tanács, mint állandó választmány és minden kétséget kizárólag egyhangu lelkesedéssel ajánlja annak elfogadását.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* Személyi hír. Dr. Barabás Béla városi országos képviselője szünetidejét Svájcban tölti. Jelenleg Grindelwaldban időzik.

* Templomünnep. Vasárnap délelőtt szentelték fel boldogemlékü biborok-püspökünk kegyur bőkezű adományából alaposan restaurált ruthén gör. kath. templomot. Az ünnepélyes szent misét és felszentelési aktust az egyház érdemes öreg lelkésze Ditz Mihály esperesplebános vezette. A templom színtől megtelet hívőkkel.

* Kórházi tisztviselők kedvezményes vasuti jegye. Biharvármegye közpórházának tisztviselői az iránt folyamodtak a kereskedelmi miniszterhez, hogy részükre is engedélyezzen féláru vasuti jegyeket. A kereskedelmi miniszter válasza tegnap érkezett meg a megyéhez. A miniszter megtagadta kérésük teljesítését, azon az alapon, hogy a kórházi tisztviselők nem tekinthetők szorosan vett közigazgatási tisztviselőknek.

* A távbeszélő kibővítése. A nagyváradi városi távbeszélő hálózat kibővítése folytán tegnap délelőtt tartották meg a közigazgatási bejárást. Gál Elemér kir. főmérnök, Gerő Armin főkapitány és Lovas Zsigmond tb. főmérnök voltak jelen. Új kábeleket raknak le egyes utcákban, így Kolozsvári-utca egy részén, a Fő-utca vasut felőli részén, Kert-utcán; azonkívül több helyen áthelyezik a légvezetéseket.

* Leesett a hídrol. Végzetes szerencsétlenség történt a napokban Szeres községe közelében. Székely András béresgazda az ördögsgizeti dűlőben felügyelt az ugaroló munkásokra s hogy nagyobb területet láthasson keresztül, felült a Sárrét-csatorna hidjára. Az iszonyú hőségben az álmot elnyomta s a szegény ember lebukott a száraz, köves csatorna medrébe. Az azos agyrázkódást konstatait. A szerencsétlen ember, aki az uradalom legderékabb alkalmazottja volt, másnap meghalt.

* Inczedy László halála. Szomorú megilletődést kelt különösen írói és újságírói körökben Inczedy László jeles író halála. Az elhunyt költő és publicista temetése iránt a »Budapesti Újságírók Egyesülete« intézkedik. A fővárosi tanácstól diszszirhelyet kértek a kerepesi-uti temetőben, amelyet okvetlen megadnak a kiváló írónak és költőnek, aki a Petőfi-társaság tagja volt. Temetése ma, kedden délután lesz.

* Takarmány ógás. Nagy tűz pusztított vasárnap Schwartz Ferencz bérlő fancesikai pusztáján. A tűz délután hat órakor keletkezett, melyet csak éjjel két órakor voltak képesek lokalizálni s megmenteni a szérüs kertben elhelyezett takarmány felét. Mintegy három hatalmas boglya esett a tűz martalékaul

* Tűzoltó különtmény a Külvároson. Nagy várad város tagadhatatlanul sokat haladt az utóbbi évtizedben, de azért még rengeteg tennivaló van. A városnak alig van olyan utcája, amelynek ne volna panasza valamiért. Rimler Károly polgármester igyekszik minden téren orvosolni a hiányokat. Illusztrálja ezt az a különtmény is, hogy pl. vasárnap a külvárosi iskola érdekében tisztelgő küldöttség előtt kijelentette, hogy szíven viseli a Külváros fejlődését s tervbe vette, hogy Külvároson egy tűzoltó különtményt állítson fel a város. A kérelmet több tagu küldöttség nyújtotta át Rimler Károly polgármesternek. A küldöttséget dr. Altmann Jakab törvényhatósági bizottsági tag vezette. A polgármester megígérte, hogy a kérelmet támogatja, de ez évben nem lehet felállítani az iskolát, hanem időt kell adni, hogy a város fedezetet találjon a kiadás költségeire.

* A vasuton. Budapest és Bécs között a következő beszélgetés fejlődött ki két utas közt. Az egyik magyar ember volt, a másik idegenből jött s látszott rajta, hogy szívesen nem beszélgetett volna.

— Szintén Bécsbe tetszik utazni? Kérde a magyar.

— Igen, feleli az idegen.

— Ott it tetszik maradni?

— Nem, Prágába megyek onnan.

— Prágában tetszik maradni?

— Nem, Hamburgba megyek.

— Hamburgban sem tetszik maradni?

— Nem, Amerikába megyek.

— Ahán, most már tudom. Sikasztani tetszett?

* A Kath. legényegylet kirándulása. A legényegylet husz tagból álló csoporttal kirándulást tett a páratlan szépségű révi szorosba és Jádvolgy érintésével a Királyhágóra. A 28 kilométernyi utat — bár négy nő is résztvett a kirándulásban — oly jó kondícióban tették meg, hogy Bucsán a Timár-féle telepen nótá mellett még tánczra is perdültek. A romok utához magyarázatot a társaságot vezető egyleti igazgató adott. Az egylet lelkesülve az igazán tanulságos szép kiránduláson, valószínűleg még egy utat rendez augusztus folyamán.

* Eltűnt suhanczok. Mesés, bonyodalmas uti kalauzok csábíthatták szökésre Hodos Károly köröstarjáni urasági kertész László nevű fiát és Árpád unokaöccsét, akik e hó 4-én a kapufélfától búcsúzva, nának eredtek, — remélhetőleg Várad felé. A két 16 éves suhancznak azóta nyoma veszett s a kétségbeesett szülők ez uton is felhívják a közönség figyelmét elvesztett gyermekeikre. Egyébiránt a rendőrség megindította a nyomozást a fiuk holletének felkutatására. László, aki Imre Károly helybeli asztalos inasa, kopottas munkásruhában, mezitláb, Árpád pedig, ki iskolai tanuló, fekete posztó ruhában és fekete kalapban kóborolja a széles hazát.

* Busch Dávidnak kegydíja. Két ügyben tartott ülést tegnap Nagyváradi város pénz- és gazdaságügyi szakbizottsága. Az ingatlanok átírási díjairól szóló szabályrendelet érvényének meghosszabbítását javasolja a szakbizottság, még pedig nem öt, hanem tíz évre, mivel ezen jövedelemre a városnak szüksége van s ha nem szedné, a pótdát kellene emelni. — Az ülés második tárgya a Busch Dávid volt főmérnök özvegye által kért kegydíj véleményezésének az ügye volt. A szakbizottság, tekintettel a kérelmező vagyoni viszonyaira s a városi pénztár állapotára, a kegydíj megszavazását ellenzi.

* Kivégzés Bécsben. Bécsben tegnap reggel hét órakor kivégezték Woboril Jánost, Kessler zsbárus gyilkosát. Midőn már a hóhér elvégezte munkáját és a pap imádkozott, a delikvens még mintegy tíz percig rázta lábait, ami rettenetes látványt nyújtott.

* Tartalékos honvédek gyöngyöletben. Megkezdődött a honvéd tartalékosok bevonulása. Elárasztják a várost 23—35 napos katonákkal; de azért a háztulajdonosok alig lesznek kitéve a beszállásolással járó kellemetlenségeknek, mert a fegyvergyakorlatra bevonuló honvédek a fő-utczai régi honvéd laktauya és a volt járványkórház épületeiben helyezik el. Most 960 főnyi tartalékos, aug. 15-én 1800 és aug. 30-án 1700 tartalékos honvéd vonul be Nagyváradon fegyvergyakorlatra.

* Tolvaj kéményseprő. Vég Imre 25 éves törekvő fiatal ember, aki Leitner Lajos megbízásából kotorja a családi tüzhelyek füstölő kéményeit, önmaga szántából kotorászott be egyik társa családi hagyatékába is, elemelvén annak bóröndében rejtgetett anyai jussát. Miért is összetűzésbe jött a rendőrséggel s most a rendőri fogház c öndes magányában a »kotorászat« tökéletesítéséről elmélkedik.

* A debreczeni kamarai kongresszus. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara székházának felavatása és a kerületi iparmuzeumnak megnyitása alkalmából szeptember 14-én az ország összes keresk. és iparkamaráinak Debreczenbe érkező képviselői országos értekezletet is meg fogják egyuttal tartani, a melyen több érdekes tárgy, — így az önálló vámterület kérdése is — kerül szőnyegre. A kongresszuson előadókként többek közt kamaránk elnöke Huzella Gyula és titkára dr. Sarkadi Lajos is szerepelnek.

* Bakógyártók. Erdekes felfedezésre jutott a múlt pénteken az almási csendőrkör. Varga Bálint és Nyési Imre csendőrök Hidas és Kurt között portyáztak, a mikor az országuton Varga csendőri hirtelen rosszullett fogta el, úgy hogy képtelen volt tovább menni. Társa leültette egy fa alá s ott vártak egy ideig. Eközben arra hajtott Szukop György bidasi lakos. Nyési csendőr megállította a kocsit s kérte Szukopot, hogy vigye be őket a legközelebb eső Kurt községbe. Szukop eleinte vonakodott a felszólításnak eleget tenni, de a csendőr erőlyes felépése folytán mégis engedett a kívánságnak s a két csendőr felült a szénával megrakott kocsira. Szukop hajítás közben folyton hátra tekingetett, a mi gyanut keltett Nyési csendőrből, a ki menet közben észrevette, hogy a széna alatt valami kemény tárgy van. A mint Kurira értek és a beleg csendőr leszállt, a kocsit rögtön átkutatták és a széna alatt egy zsákot találtak, a melyben két kötőhöz, egyiken egy tíz, a másikon egy ötkoronás bankjegy lenyomata volt, továbbá ciziklemezeket és fesiéket találtak a zsákban. Szukop ekkor bevallotta, hogy Almásra akarta vinni a követ Birkás Bálnthoz, a kinek azokat Hidasról Cseke János küldi, kinek Birkás a sógora. A csendőrség még aznap kiment Hidasra s a nyomozásnak az az eredménye, hogy Hidason Cseke Jánost, Valentin Gábort, Szemők Pált és Ottó Imre jómódu gazdákat pénzhamisításért letartóztatnak. A nyomozás tovább folyik s előre láthatólag még több letartóztatás lesz, mert igen sok jómódu parasztember van bele keverve a dolgba. A csendőrök nagymennyiségű hamisítványt találtak.

* Magyarellenes botrány Lipik-fürdőn. A horvátországi Lipiken, a melynek fürdővendégei nagyobbrészt magyarok, szombat este felbátorító botrányt rendezett egy sereg horvát az ott üdülő magyarok ellen. A botrányról, melynek során a magyar zászlót is meggyalázták, a P. N.-hoz írt következő levél ad hírt: Sajnálatos esemény tartja igazoltságban Lipik-fürdő vendégeit. A fürdőigazgatóság németoyelvű plakáton hirdette a jótékony célra rendezendő lampionos felvonulást egybekötve társasvacsorával. A menetben mindenkinek résztvehetett; csatlakozott hozzá a horvát ifjuság is egy pap vezérlete alatt. Alig indult el a menet, a horvát suhanczok az egész utvonalon: Abczug

magyarok! Éljen Horvátország! kiáltásokkal kísérik a menet, míg csak a magyarok be nem vonultak az éttermekbe. Ekkor a horvátok megrohanták a diszátoron elhelyezett magyar zászlót, letépték, bemocskolták és elégették, miközben Zsivó Jellacsics! Fereat Kossuth! s más durvaságot kiabáltak. Hosszas zajongás után végre szétoszlottak. Hir szerint a tüntetés elő volt készítve. Az ifjak köveket és késeket szorongattak egész este zsebeikben, hogy az esetleges közbelépőket leüthessék. Erre azonban nem került a sor, mert a magyarok nem adtak alkalmat.

* **A csodarabbi elutazott.** Megírtuk, hogy a budapesti rendőrség előállította kuruzslásért Padvas Osiás Hersch csodarabbit, a feleségét és három tanítványát. A kerületi kapitányság érdemleges ítéletet nem hozott, hanem az ügyet áttette a büntető járásbíróshoz, a rabbinust pedig a tolonczházba rendelte. Ezt az utóbbi intézkedést a főkapitányhelyettes úgy módosította, hogy a rabbinak három napi időt adott az elutazásra s addig nem vitette ki a tolonczházba. A szent, de praktikus férfiú tegnap el is hagyta Budapestet minden hozzátartozójával együtt. — Itt említjük meg, hogy tegnap délelőtt jelentkezett a főkapitányságon Zoldeszer Bernat hotusáni (romániai) születű, negyvenkét éves teabizományos, aki az István-tér 14. szám alatt lakik. Sirva kérte a rendőrséget, hogy hivatalosan állapítsa meg s közölje a lapokkal, hogy a csodarabbit nem az ő följelentésére, hanem az újságok cikkeinek alapján vonták a kihágási eljárás alá. Azzal a levéllel is, a melyet a rabbinak írt, nem akart zsarolást elkövetni, hanem egyszerűen csak figyelmeztetni akarta a rabbit, hogy fizesse meg neki hatszáz korona adósságát. Azért kéri a rektifikálást, mert hitsorsosai halálosan gyűlölik s árulónak tartva, valósággal meg akarják lincselni.

* **Vasuti szerencsétlenség.** Tegnap délelőtt a 6602/2. számú vasuti vonat Bihar és Püspöki állomások között Csurgó János 12 éves fiút elütötte. A szerencsétlen gyermek súlyos zúzódásokat szenvedett fején és mellén. Beszállították a biharmegyei kórházba. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

* **Amikor az előjáróság mulat.** Véres mulatság volt a múlt csütörtöki Kethely községében, melyből kifolyólag az előjáróság négy tagját a csendőrség letartóztatta. Csipkés Kajetan bíró névnapja lévén, a községi esküdt urak és a pénztárnok a községében üdvözöltek a bírót ki erre az alkalomra nem lévén elkészülve, a jókívánatok elismeréséhez szükséges italok árát, a mit a községhezára szállították, egyelőre a községi pénztárból fedezte. A sok jó ital azonban annyira fejébe szállt a gratulálóknak, meg az ünnepeltnek is, hogy délután már verekedésre került a dolog és Lékán György és Mihály József községi esküdtieket olyan alaposan elverték, hogy úgy kellett őket haza szállítani a községházáról. A megvert Lékán fia rögtön kocsiúra ült és behajtatott a járás székhelyére a járásorvosért, a kinek elmondta apja szomorú esetét. Kirsch Lipót járási orvos erről rögtön értesítette a főszolgabíró, a ki nem lévén rest kocsiúra ült az orvossal s kihajtatott Kéthelyre, hol az előjáróságnak néhány tagját, a bírót, Beskő Antal pénztárnokot, Lippmann Elek végrehajtót és Poczan Imre esküdtet még ott találta tökrészen, a pénztár ajtó pedig nyitva volt. A főszolgabíró rögtön rovincsolt s miután a hiányt konstataulta, jelenvoltakat a csendőrséggel letartóztatta. A két megvert esküdt sérülése életveszélyes.

* **Letartóztatott kabátlovajok.** Mégis csak indiszkrét a mi rendőrségünk az udvariattanság, tegnap is egy jóhasznú üzleti költést bontott fel a hirhadt gordiusi csomóbontás mintájára. Ugyanis Kis Ferenc és Balogh Béla urak, — kik szabad óráikban a tulajdonjog tiszteletét óhajtván kiküszöbölni e siralom völgyéből, az enyém, tied, övé, fogalmak közötti sorompókat rombolgatják, — két, már szerencsésen megmentett kabáttra alkudtak a Nagypiacon, mielőtt ám megegyeztek volna, a

rendőrség ajánlkozott közvetítőül s a kabátokat őrizetbe véve, az urakat ideiglenes tartózkodásra a dolgozó házba vezette.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét *Deutsch K. I. üveg, lámpa és porcellán* üzletének át-helyezését jelentő, lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

x **Megérkeztek a nyári idényre** a leg-szebb cipő árak, melyek szép és csinos kiállításuk mellett, az előre haladott idény miatt **25 százalékkal olcsóbbak**, mint voltak. Nagyszerű újdonságok Chewreox, Box és sárga cipőkben. Alkalmi vétel esőernyőkben és harisnyákban. **Nádor Henrik** és Társa Nagypiac-tér, Kereskedelmi Csarnok.

EGYESÜLETEK.

Alapszabályok jóváhagyása. A belügy-miniszter a nagyváradai és biharmegyei kereskedők társulatának módosított alapszabályait jóváhagyta. — A belügyminiszter a nagy-létai ipartestület alapszabályait a jóváhagyási záradékkal ellátta, azon indokolással, hogy az nem képez akadályt, mert Nagyléta eddig a székelyhídi ipartestület kerületébe tartozott. Most tehát Nagyléta iparosai önmaguk intézik ipari ügyeiket.

MULATSÁG.

Népiünnepély a Rhédey-kertben.

Minden tekintetben sikerült ünnepély folyt le vasárnap délután a Rhédey-kertben, amelyet a kert felügyelősege karöltve az iparos ifjak önképző együletével rendezett. Mint általában az ily népiünnepélyeken szokás, itt is fűsikerűtő zene-bona uralkodott. Egyik helyen a katona banda valczerezett, távolabb pedig a fűtős képű cigányok húzták a jó magyar nótákat, amelyet meg-megzavart a hajó-binta éles csengőjének hangja és a verlik egyhangú játéka. Ezész délután nyüzsgött a közönség a kertben, mulatva a tréfas műsor minden pontján. Volt számfartatás, tekeverseny, béka-koncert, szépség-, táncverseny, fazéklövés, stb. Alkonyatkor megkezdődött a tánc, mely reggelig tartott.

Dalverseny a Félix-fürdőben. A nagyvárad-újvárosi ev. ref. egyházi énekkar **aug 17 én d. u. 6 órakor a Félix-fürdőben** felte-rités mellett dalversenyt rendez tánczsal egybe-kötve. A műsört változatosan állítja össze a rendezőség. E ő fog adni a kar népdalokat, mű-dalokat, operatiből férfi karokat stb. Gondosko-dik a rendezőség arról is, hogy éjjel 12 órakor legyen külön vonat a városba jövők számára. Meghívókat az énekkar nem bocsát ki, hanem ez uton hívja meg a rendezőség a fürdői közönséget s azokat, kik az aug. 3-iki estélyre hiva voltak.

TAVIRATOK.

Körber Rátóton.

Rátót, aug. 11. Dr. Körber Ernő osztrák miniszterelnök ma este Széll Kálmán látogatására Rátótra érkezik. Az osztrák kormányelnök holnap estig lesz a magyar miniszterelnök vendége. Széll Kálmán miniszterelnökön kívül a magyar kormány tagjai közül ez idő szerint senki más nem tartózkodik Rátóton. (M. T. I.)

A király vadászaton.

Ischl, augusztus 11. Ő felsége tegnap délután érkezett vissza a rademari vadászatról Ischlbe. Ő felsége három nap alatt hét szarvast és több apró vadat lőtt.

Garnault kísérletéről.

Páris, augusztus 11. A Figaro intervjut közöl Nocassal, az orvostudományi akadémia tagjával, aki azt mondta, hogy ő meg van győződve a marha-gümőkórnak az emberre való átvihetőségéről. Azt hiszi azonban, hogy Garnault kísérlete semmit sem fog bebizonyítani, mert Koch az ingestio útján való és nem beoltás útján való átvihetőségről beszélt és Garnault-nak e szerint a tuberkulózisban szenvedő te-jét kellett volna meginnia, nem pedig magát beoltania. Ezenkívül előbb tudnia kellett volna, vajjon nem szenvedett-e már a kísérlet előtt is tuberkulózisban. (M. T. I.)

A nacionalisták győzelme.

Pontoise, augusztus 11. Ballu Roger nacionalistát 9752 szavazattal képviselővé választották Aimont szocialista ellenében, a ki 9641 szavazatot kapott. (M. T. I.)

Pusztító gleccser.

Pétervár, aug. 11. Mint Vladikavkaszk-ból jelentik, Szanib község mellett a Ganol-don-völgyön átvezető utat egy előrecsuszott gleccser elpusztította és a község lakóit minden oldalról elzárta. A kerületi főnök jelenti, hogy több község nagy veszedelemben forog. (M. T. I.)

A spanyol király.

Oviedo, aug. 11. A király könnyebb meghűlése miatt lemondott a lugonesi gyár meglátogatásáról. Mindazonáltal fogadta a tartomány képviselőit, szenátorait, városi képviselőit és 360 polgármesterét, a kik lelkes óvácziókban részesítették. (M. T. I.)

Ferrera támadása.

Washington, aug. 11. Salayar tábornoknak, a panamai kormányzónak a kolumbiai, követséghez intézett távirata jelenti, hogy Ferrera támadást intézett Aquadulce ellen, de nagy veszteséggel visszaverték. Ferrera most újabb támadásra készül. (M. T. I.)

Egy híres festő öngyilkossága.

Páris, aug. 11. Jelentették, hogy Tissot híres festő, aki Jézus életéből festett meg számtalan kitűnő képet, meghalt. Tissot — mint most utólag kiderült — öngyilkosságot követett el. Két héttel ezelőtt morfiomot ivott és azóta feküdt élet s halál között. Tissot az utolsó időben buskomor volt és mindig attól tartott, hogy elveszti tehetségét.

A hollandi királynő állapota.

Spaa, aug. 11. A királynét kezelő orvos kijelentette, hogy váratlan és jelentékeny javulást konstatalt a királynő állapotában, és hogy közvetlen aggodalomra nincs ok. (M. T. I.)

Az új spanyol kabinet.

Lima, aug. 11. Az új kabinet a követ-kezőképen alakult meg: elnökség és belügy — Ustua; külügy — Villosas; igazság — Arias; had-ügy — Almore; kereskedelemügy — Reynoso. (M. T. I.)

Hívtatás Arfolyamok

Budapesti Árv. és Értéklőzések 1902. aug. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.—
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,8%	119.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterület-átvételi kötvény 4%	97.80
Italmérési jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlávönföldterület-átvételi kötvény	97.50
Magyar nyaralás-sorsjegy-kölcsön	204.—
Tiszvárszék-sorsjegy-kölcsön	162.50
Osztrák járdék papírban	101.50
Osztrák járdék papírban	101.50
Osztrák járdék aranyban	121.50
Osztrák korona járdék	99.50
Osztrák államsorsjegyek	152.50
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbankrészvény	728.50
Osztrák hitelintézet részvény	712.50
Párisi visita	95.17
20 frnkos arany (Napoleon'dor)	1107
Németbirodalmi márka	117.07
Londoni visita	239.82
20 márkás arany	23.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására hozni, hogy férjem **Tóth Lajos** kályhás elhunyt és előnyösen ismert jó hírnévnek örvendő műhelyét a saját felügyeletem alatt **Gönczy Gyula** ur. üzletvezető közreműködésével tovább is folytatni fogom. Ez alkalommal felhívom a n. é. közönség b. figyelmét ujonnan készített remek kályháimra. Üzletemet továbbra is a t. közönség pártfogására ajánlva, vagyok

tisztfelettel

Özv. Tóth Lajosné,

277. Nagyváradon, Fürdő-utca 466. sz.

680—1902. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. v. hajtó ezennel közönségre teszi, hogy a Nagyvárad vidéki kir. járásbírósnak 1901. évi Sp. II. 526/3. és 721/3 sz. végzése folytán dr. Stokker József ügyvéd által képviselt Frölich János és Spengler Franciska n. váradai cég, felperesek részére **özv. Terényi Lajosné** lessi lakos alperes ellen 382 kor 4 fill. és 88 kor. 55 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 5799 kor. ra. becsült ingóságokra n. váradai vidéki kir. bíróság 1902. V. 453/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Less községben leendő megtartására határidőül **1902. évi augusztus hó 13. napjának délután 4 órája** kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt butorok, könyvek, zongora, ökrök, ló, szekerek, gazdasági eszközök s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükségesetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1902. évi július hó 21. napján.

Bosnyák Gergely,

280. kir. bír. végrehajtó.



Miért haragszol?
barátom.

Talán nem jár jól az órád. Oh hagyd el; ezeknek az óráknak már többé van a javítása mint az egész értéke.

Na ha csak az a baj, ajánlok neked egy jó órát, mely az én órámat is pontosan kijavította, s minden órát kivétel nélkül egy évi jótállás mellett

Csak 90 krajczárért,

óraüvegeket csak 10 krért ad, ugyisintén a legjobb órákat és ékszereket jutányos árban raktáron tart.

Kepes Márton,

226.

műorás Nagyváradon színház oldala mellett.

939—1902. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közönségre teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1902. évi VI. 382/7 sz. végzésével dr. Schweiger Ede ügyvéd által képviselt Karl Hachhauser felperes részére **Hevesi Sándor** utóda alperes ellen 396 kor. 40 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3359 kor. becsült ingóságokra a nagyvárad városi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyvárad, Zöldfa utca 4. számú házban leendő megtartására határidőül **1902. évi augusztus hó 18. napjának délután 3 órája** tűztetik ki, mikor a bíróság lefoglalt áruczikkék s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Van szerencsénk az építő közönségnek b. tudomására hozni, hogy helyben a

„KNAPP FERENCZ-féle“

tégla- és fedélcserép

gyártmányokból, a legjutányosabb árak mellett *eladásra* készletet tartunk.

Tégla- és fedélcserép

Központi iroda telefon: 75. sz.

Incze Lajos és Tsa,
építési vállalkozók.

tett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1902. évi július hó 9. napján.

Csathó Jenő,

279

kir. bír. végrehajtó.

A Mezey féle házban
(Kossuth Lajos-utca)

egy 5 szobás

I. emeleti lakás

november 1-től kiadó.

278.

4514—1902. T. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbírósnak mint telek-könyvi hatóság közönségre teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajtónak **Moza Anna özv. Moza Györgyné** végrehajtást szenvedő elleni 10 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék (a vaskóhi kir. járásbírósnak) területén levő H-rzeszt községben fekvő a herzei 14. sz. tkben A. I. 13—25. rsz. alatt foglalt ingatlanra az árverést 653 kor. ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi augusztus hó 27-ik napján d. e. 9 órakor** Herzei község házában megtartandó nyilvános árverésen s megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 65 kor. 30 fill. készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Belényes 1902. évi június hó 7. napján. A belényesi kir. járásbírósnak mint telek-könyvi hatóság.

Lukács Lajos, előadó bíró helyett:

Petrovits Ferencz,

276.

kir. albiró.

Eladó ház.

Nagy-Körös-utca 48—56. sz.
a. bérház nagy telekkel örök áron
eladó.

Értekezhetni Nagy-Teleky-utca
441—44. sz. alatt. 259.

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindenmű alakitásokat és javítást elvállal.
Telephon 409. szám. 150

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetők.

Értekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

Kiadó.

1902. november 1-től
a Nagy-piac téren Mandl Adolf-féle
házban

több rendbeli lakás és bolti helyiség,

a Korona-utca 250. sz. házban

egy 3 utcai, 1 elő szoba, 1 üveges
folyosó stb. mellékhelyiségekből álló lakás,

a Köfaragó-utca 821. sz. házban
2 lakrész,

a Görbe-utca 110. sz. házban
4 lakrész.

Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál Kossuth Lajos-
utca 4. sz. 272

Deutsch K. I. Nagyvárad.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy az eddigi helyiség szűk volta miatt

üveg-, lámpa- és porcellán-üzletemet

f. é. augusztus 1-től

az e célra átalakított és újonnan berendezett

Zöldfa-utca 24. sz. a. házamba helyeztem át.

Fő törekvésem ez üzlet áthelyezésénél az volt, hogy raktáromat és helyiségeimet jelentékenyebben megnagyobbitva minden keresletet a leggyorsabban és legmegfelelőbben kielégíthessek.

Új üzlethelyisémem szíves megtekintését és annak pártfogását kérem

teljes tisztelettel

Deutsch K. I.

260.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,

számlák, falragaszok,
bált meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.